

Profesionālā sociālā darba attīstības pamatnostādnes 2014.-2020.gadam

Sociālā darba speciālistu sadarbības padomes sēde
2013.gada 19.jūnijā

Dace Zvirgzdiņa
LM Sociālās iekļaušanas un sociālā darba politikas departaments

Atbildība

- LM ir atbildīgā institūcija par SD Pamatnostādņu stenošanu, koordināciju un kontroli.
- SD Pamatnostādņu stenošanu uzrauga SDSSP.
- SD Pamatnostādņu ieviešanu nodrošina LM sadarbībā ar citām ministrijām, pašvaldībām, augstākās izglītības iestādēm, iesaistotajām valsts, pašvaldību un nevalstiskajām institūcijām.

Informatīvais ziņojums MK

- Starpposma novērtējums* līdz 2018.gada 1.novembrim par periodu no 2014. līdz 2017.gadam.
- Gala ietekmes novērtējums* līdz 2021.gada 1.novembrim.

* Atbildīgās un iesaistītās institūcijas līdz 2018.gada 1.jūlijam un līdz 2021.gada 1.jūlijam iesniegs Labklājības ministrijai informāciju par SD Pamatnostādņu noteikto uzdevumu un pasākumu izpildes gaitu un rezultātiem

Statistika par 2011.gadu (1)

- SPSP likuma norma 1/1000 izpild ta par 52%;
- 14% SD nav izpild juši MK noteikumu Nr.291 minim I s pras bas par SD sd speci listiem;
- 10% SD str d jošo sd speci listu kvalifik cija neatbilst SPSP likum noteiktajam;
- 54% SD vad t ju un sd speci listu nebija profesion li pilnveidojušies;
- No SD str d jošiem sd speci listiem 59% netika vad ta superv zija;

Statistika par 2011.gadu (2)

- No 7 augstskol m, kur s ieg st sd kvalifik ciju, 129 valsts budžeta (~50%) finans t s studiju vietas: LU – 10, LiepU – 60, RSU – 43+16 (46% no VM budžeta);
- 45% no P t jum iek autajiem 22 SD tika veikta regul ra darbinieku nov rt šana;
- 1133 SD sd speci listi str d ja ar 265,3 t kst. tr c go iedz vot ju (234 tr c gas personas/ 1 sd speci listam);
- 33% no vis m pašvald b m ir l dz 5000 iedz vot ju.

Problemas (1)

- sociālajos dienestos nodarbināto sociālo darbinieku skaits un kvalifikācija neatbilst normatīvajos aktos noteiktajiem prasībām;
- sociālajos dienestos iztrūkst iekšējās kontroles sistēma, institūcijas darbības plānošana, kā arī rezultātu uzraudzība un novērtēšana;
- iztrūkst sistēmātiska, vajadzības pamatota sociālo darbinieku atbalsta sistēma (profesionālā pilnveide, supervīziju nodrošināšana un kvalifikāciju ieguvuša „jaunspeciālistu” profesionālās prakses uzskāšana);

Problemas (2)

- metodiskā atbalsta pasākumu nepietiekamība sociālajiem darbiniekiem;
- sociālajiem darbiniekiem iztrūkst specifiskas zināšanas un prasmes sociālajā darba praksē ar dažādām klientu grupām;
- nav mehānisma, kas nodrošinātu par valsts budžeta līdzekļiem studiju sociālo darbinieku piesaisti nozarei;
- nepietiekama izglītības sasaiste ar praksi;

Problemas (3)

- pietrīkst sadarbība starp izglītības institūcijām, kuras steno sociālo darba programmas, darba devējiem, nozaru ministrijām, u.c. ieinteresētajām pusēm;
- nemotivējoša un necaurskatāma sociālo darbinieku atalgojuma sistēma;
- nav noteikti adekvāti slodzes kritēriji un rezultātveidētāji sociālo darba praksei sociālajā dienestā;
- nepietiekami attīstīts sadarbības modelis starp sociālajiem darbiniekiem un starp klienta sociālo problēmu risināšanā iesaistītajām institūcijām.

Politikas mērķis

Radīt vienotu sistēmu, kura nodrošina atbalstu* iedzīvotjiem sociālo problēmu mazināšanai.

*Atbalsts – sociālajam darbības daudzdimensionāls veidojums, kas sastāv no tās kļūsmas resursiem un palīdzības veidiem. (*Sociālā darba terminoloģijas vārdnīca. – R.: SDSPA Atbalsta, 2000. – 250; 22.lp.*)

Politikas rezultāti, rezultātvaistradītājs

Sociālais dienests iedzīvotjiem nodrošina nepieciešamo atbalstu sociālo problēmu mazināšanai.

75% no iedzīvotjiem, kuriem identificēta sociālā problēma, ir apmierināti ar sociālā dienesta sniegto atbalstu*.

* 2014.gad – *ex-ante* pētījums un 2020.gad – *ex-post* pētījums

Finansējums – 17,7 milj. Ls

- **ESF – 4,8 milj. Ls;**
- **LM valsts budžets (15% ESF) – 0,7 milj. Ls;**
- **Pašvaldību budžets (50/50 sadarbībā ar profesionāliem pilnveide un supervīzijas) – 3,3 milj. Ls;**
- **IZM valsts budžets (sadarbībā ar kvalifikācijas ieguve) – 8,9 milj. Ls.**

R c bas virzieni

- sociālā darba kvalitātes pilnveidošana, pieejamības nodrošināšana un efektivitātes paaugstināšana;
- ilgtermiņa sociālā darba nozares attīstība.

Pilnveidot SD piemērojamos vadības kvalitātes principus

17 000 Ls - ESF, 2 550 Ls – VB:

- Sagatavots ziņojums (apzinātā, izvērtētā esošā situācija) par SD izmantotajiem vadības kvalitātes principiem – 2015.
- Izstrādātā vadības kvalitātes principu sistēma – 2015.

25 760 Ls – ESF, 3 864 Ls – VB:

- Izstrādātā metodika vadības kvalitātes principu „programma min.” un „programma maks.” ieviešanai SD – 2016.
- SD patsvars, kuros ir apmērcēti darbinieki vadības kvalitātes principu ieviešanai – 2017.g. 17% (pilots); 2020.g. 80%
- SD patsvars, kuros ieviesti vadības kvalitātes principi – 2020.g. 80%
- Pilnveidota izstrādātā metodika – 2016.

Budžeta līdzekļu ietvaros:

- Pilnveidots normatīvais regulējums – 2017.

Uzlabet starpinstitucionālo un starpprofesionālo sadarbību

Budžeta izdevumi ietvaros:

- Pilnveidots normatīvais regulējums – 2014.

75 820 Ls – ESF, 11 373 Ls – VB:

- Izanalizēta situācija LV un ārvalstīs, izstrādātas 5 vadlīnijas par iespējamajiem sadarbības modeļiem SD sadarbībā ar NVA;rstniecības iestādēm/ rstniecības personām; izglītības iestādēm/pedagoģiem; tiesībsargājošām iestādēm/ policistiem; bērniem – 2015.

35 000 Ls – ESF, 5 250 Ls – VB:

- SD patsvars, kuri izmanto vadlīnijas piedāvātos sadarbības modeļus – 2017.g. 4% (pilots); 2020.g. 80%

Ieviest adekvātus slodzes kritērijus un rezultātus rādītājus sd praksei SD

30 000 Ls – ESF, 4 500 Ls – VB:

- Noteikt sd prakses SD saturu, izstrādāt rezultātus rādītājus sd prakses mēršanai – 2016.

20 000 Ls – ESF, 3 000 Ls – VB:

- SD patsvars, kuros ieviesti slodzes kritēriji un tiek piemēroti rezultāti rādītāji sd prakses novērtšanai – 2017.g. 17% (pilots); 2020.g. 50%

Budžeta līdzekļu ietvaros:

- Pilnveidots normatīvais regulējums – 2017.

Izstrādāt atalgojuma noteikšanas sistēmu, kura korelē ar SD kvalifikāciju un darba rezultātiem

65 000 Ls – ESF, 9 750 Ls – VB:

- Sagatavots ziņojums (apzināta, izvērtēta esošā situācija) par SD piemēroto atalgojuma noteikšanas sistēmu – 2018.

85 000 Ls – ESF, 12 750 Ls – VB:

- Izstrādāt atalgojuma noteikšanas sistēmu (pils., l/v nov., m. nov.) – 2019.
- SD patsvars, kuros ieviesta atalgojuma noteikšanas sistēma – 2019.g. 17% (pilots)

Budžeta līdzekļu ietvaros:

- Pilnveidots normatīvais regulējums – 2019.

Izveidot sociālo darbinieka-mentora atbalsta sistēmu SD prakses uzskaitēšanai SD

Budžeta izdevumi ietvaros:

- Pilnveidots normatīvais regulējums – 2017.

16 840 Ls – ESF, 2 526 Ls – VB:

- Izstrādātā programma sociālo darbinieku–mentoru apmācībai – 2017.
- Apmācīti sociālie darbinieki-mentori, skaits – 2017.g. 145, 2020.g. 290

5 840 Ls – ESF, 876 Ls – VB:

- Atkārtoti veiktas apmācības SD praktiķiem-mentoriem – 2019.g. SD patsvars, kuros strādā apmācīti SD-mentori, 80%

Uzlabet superv zijas nodrošin šanu SD sd speci listiem

Budžeta I dzek u ietvaros:

- Pilnveidots normat vais regul jums – 2014.

2 397 434 Ls – ESF, 359 615 Ls – VB, 2 397 433 Ls – p/vB:

- sd speci listu patsvars, kuriem tiek vad tas individu l s superv zijas (stundas gad atbilstoši ties bu aktos noteiktajam) – 2017.g. 75%, 2020.g. 100%
- sd speci listu patsvars, kuriem tiek vad tas grupas superv zijas (stundas gad atbilstoši ties bu aktos noteiktajam) – 2017.g. 75%, 2020.g. 100%

Pilnveidot profesionālus prasmes sādus praksē ar dažādu klientu grupām (1)

121 503 Ls – ESF, 18 225 Ls – VB:

- Izstrādātas 9 rokasgrāmatas darbam ar aktuāliem sociālo dienestu klientu grupām (atkarīgā; varmākas/ vardarbības cietušie; pirmspensijas vecuma; ilgstošie bezdarbnieki; ilgstošie sociāli palīdzības saņēmēji; imenes ar bērniem; jaunieši ar uzvedības traucējumiem; no ieslodzījuma vietām atbrīvotie; nepilngadīgie vecāki) – **2015.**

60 550 Ls – ESF, 9 083 Ls – VB:

- Apmēcītā sādus skaits – 2016.g. 90 (pilots)
- Sādus patsvars, kuros sādus pilnveidojuši prasmes darbināri ar 9 klientu grupām – 2016.g. 17% (pilots)
- Pilnveidotas un tipogrāfiski iespiestas rokasgrāmatas – 2016.g. 4000 eks.

Pilnveidot profesionālus prasmes sadarbības ar dažādu klientu mērķgrupām (2)

138 800 Ls – ESF, 20 820 Ls – VB:

- Izstrādātas apmācības programmas un apmācīti SD sadarbības ar minēto mērķgrupu klientiem – 2017.

232 600 Ls – ESF, 34 890 Ls – VB:

- Atkārtoti veiktas apmācības SD sadarbības – 2020.g. SD patsvars, kuros sadarbības pilnveidojuši prasmes darbs ar 9 klientu mērķgrupām, 100%

44 100 Ls – ESF, 6 615 Ls – VB:

- Novērtēti izstrādāto programmu rezultāti – 2019.

Attīstīt darbu ar grupu

22 080 Ls – ESF, 3 312 Ls – VB:

- Gada pieredze rīcībā – 2018.

213 000 Ls – ESF, 31 950 Ls – VB:

- Izstrādāt apmācību programma darbam ar klientu grupu – 2019.
- SD patsvars, kuros sadarbības darbu ar klientu grupu – 2019.g. 25%

Veicināt vienotu SD praksi SD

20 000 Ls – ESF, 3 000 Ls – VB:

- Izstrādāt vadlīnijas par klienta lietas veidošanu, par komunikāciju – 2015.
- SD patsvars, kuri izmanto vadlīnijas – 2017.g. 20%, 2020.g. 50%

Nodrošināt metodisko atbalstu SD darbiniekiem

14 700 Ls – ESF, 2 205 Ls – VB:

- **Piecos Latvijas reģionos organizēt LM un SD darbinieku metodiskās sanāksmes – 2014.-2020.**

Veicināt mazo novadu SD apvienošanu

Budžeta līdzekļu ietvaros:

- Pilnveidots normatīvais regulējums – 2018.

40 000 Ls – ESF, 6 000 Ls – VB:

- Sniegts metodiskais atbalsts institūcijām, tiesību un finanšu ietvara sakārtošanai tām pašvaldībām, kuras pēc brīvprātības principa piedalās SD apvienošanā, izveidojot divus SD (pilots) – 2019.g. SD patsvars, kuri apvienojās, 7%

20 000 Ls – ESF, 3 000 Ls – VB:

- Veikts stenot pilotprojekta novērtējums (visas pilotprojekta iesaistītās pašvaldības un kontrolgrupa) – 2020.
- SD patsvars, kuros sīd praktizē darbu ar klientu grupu – 2019.g. 25%

Attīstītāji kopienas

30 000 Ls – ESF, 4 500 Ls – VB:

- Izstrādāt vadlīnijas par preventīvajiem pasākumiem sociālo problēmu risku mazināšanai – 2016.
- SD patsvars, kuri nodrošina sd kopienas – 2017.g. 30%, 2020.g. 75%

Novērtēt ieguldījumu efektivitāti šodien

60 000 Ls – ESF, 9 000 Ls – VB:

- Veikts *ex-ante* pētījums – 2014.
- Veikts *ex-post* pētījums – 2020.

Pilnveidot valsts finans to budžeta vietu pieš iršanas principus sd studiju programm m

Budžeta I dzek u ietvaros:

- Pieš irtie valsts budžeta I dzek i sd studiju programm m tiek p rdal ti starp augstskol m, izv rt jot re ion I s pieejam bas, izgl t bas kvalit tes u.c. nozarei noz m gus aspektus – 2014.

8 880 947 Ls – VB (IZM):

- Nodrošin tas Valsts budžeta I dzek u finans tas studiju vietas sd studiju programm s – ik gadu 2015.-2020.g. 150 studiju vietas

Veicināt triju pušu – augstskolu, SD, studētāju – sadarbību

Budžeta līdzekļu ietvaros:

- **Studētāju patsvars, kuri ir noslēguši trīs pusju sadarbības līgumus starp augstskolām un sociālajiem dienestiem – 2015.g. 15%, 2020.g. 50%**
- **Sd patsvars, kuriem bijis noslēgts trīs pusju sadarbības līgums un kuri SD pēc kvalifikācijas iegūšanas uzsūkuši profesionālo praksi – 2020.g. 90%**

Uzlabet studiju praksu sistemu studiju programmās

15 000 Ls – ESF, 2 250 Ls – VB:

- Izstrādāt vienotu prakses nolikumu studiju programmām – 2015.
- Definēt prasības studentus-praktikantus apmācīt (vadīt studiju praksi) tiesīgiem speciālistiem – 2015.
- Izstrādāt apmācību programma studentus-praktikantus apmācīt tiesīgiem speciālistiem (praksu vadītājiem) – 2015.
- Realizēt pilotprojekts studenta prakses stenošanai pie apmācītāja prakses vadītāja – 2015.

Nodrošināt šīs speciālās studijas un studētājiem kredītu izdevumu finansēšanu no valsts budžeta līdzekļiem

Budžeta līdzekļu ieviešana:

- Praktizēt šīs sociālās darba speciālās studijas kredītu izdevumu finansēšanu no valsts budžeta līdzekļiem tiek nodrošināta šīs studijas un studētājiem kredīti – 2017.g. 50%, 2020.g. 100%

Izveidot sistēmu šd speciālistu profesionālajā pilnveidē

Budžeta izdevumu ietvaros:

- Pilnveidots normatīvais regulējums – 2014.

904 225 Ls – ESF, 135 634 Ls – VB, 904 225 Ls p/vB:

- Apzināt (izpildīt) šd profesionālās pilnveides vajadzības saistībā ar paredzamajām izmaiņām sabiedrībā – 2017.g.
- stenot izpildīt pamatotu šd profesionālo pilnveidi – 2017.g. profesionāli pilnveidojušos (stundas gadatbilstoši tiesību aktos noteiktajam) šd speciālistu patsvars 75%, 2020.g. – 100%

Nodrošināt sadarbības profesionālo literatūru

30 000 Ls – ESF, 4 500 Ls – VB:

- Izstrādāt un izdot agrāmatu par sociālo darba teorijām un metodēm – 2016.g.

20 000 Ls – ESF, 3 000 Ls – VB:

- Aktualizēt un izdot pētījumu „Sociālo darba terminoloģijas vārdnīca” – 2017.g.

Salgot izglītības un zinātnes nozaru klasifikācijas

Budžeta līdzekļu ietvaros:

- Pilnveidots normatīvais regulējums – 2018.
- Latvijas Zinātnes padome iesniegti priekšlikumi grozījumiem Zinātņu nozaru un apakšnozaru sarakstā un anotācijās, precizējot informāciju par šo – 2018.

Precizēt LM atbildību sadalījumā

Budžeta izdevumu ietaupījumi:

- Pilnveidots normatīvais regulējums – 2014.

Atzīmēt starptautisko sēdienu

Budžeta izdevumu ietvaros:

- Pilnveidots normatīvais regulējums – 2015.
- Izsludinātais konkurss “Labākais sēdiens Latvijā” – sēdienu patēriņš, kuri saņemtu atbalstu par savu darbu, 2017.g. 2%, 2020.g. 5%

Nodrošināt regulāru sadarbības pieredzes un informācijas apmaiņu

20 000 Ls – ESF, 3 000 Ls – VB:

- **Organizācija Latvijas sadarbības konference – 2014.-2020.**

Paldies!

Kontaktinformācija:

dace.zvirgzdina@lm.gov.lv

t.67021661

www.lm.gov.lv

